SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
19. FEB.
1998

Letnik 54
Štev. 7
(2950)

Cena 10 šil.

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

STROJNI KROŽEK PODJUNA

vabi na

informativno dopoldne

v soboto, 21. februarja, od 9. do 12. ure
v zgornjih prostorih Zadruge v Železni Kapli

Na posvetu ZSO zavrnjeno ugotavljanje manjšine

PRIPRAVE za občni zbor Zveze slovenskih organizacij so se že začele. V Šentprimožu je organizacija vabila na posvet oziroma na diskusijo o ciljih in načinu v manjšinski politiki. Večera se je udeležilo okoli sedemdeset ljudi, povečini odborniki vključenih organizacij, ki so izrazili svojo podporo manjšinski politiki ZSO, povedali svoje pomisleke ali pa enostavno postavljali vprašanja.

Predsednik ZSO dr. Sturm je uvodoma orisal položaj, v katerem se organizacija trenutno nahaja, predvsem spremembe po osamosvojitvi republike Slovenije in povedal za vzroke, ki so privedli odbore ZSO do odločitve za izredni občni zbor.

Kmalu je postalo zelo očitno, da je vsakršno ugotavljanje manjšine nezaželjeno, da bi to škodovalo celotni narodni skupnosti, nekateri so govorili celo o narodnem samomoru. Predmet diskusije so bile tudi volitve v skupno zastopstvo, kakršne predlaga Narodni svet koroških Slovencev. Take volitve, ki bi imele tudi pravno težo in pomen, bi lahko izvedli samo s pomočjo republike Avstrije, ljudje bi se morali vpisati v nekakšen narodni register, da bi lahko volili. Ne gre tudi pozabiti, da bi taka ureditev potem morala veljati tudi za ostale narodne skupnosti v državi, znano pa je, da take predloge manjšine vehementno odklanjajo, saj imajo več možnosti za razvoj po integracijskem modelu, s katerim imajo predvsem gradiščanski Hrvati uspehe.

Slovenija ima zakonsko urejeno ugotavljanje manjšine, vendar je za tak model pogoj, da je večina pozitivno nastrojena do manjšin. O čem takem pa na Koroškem žal ne moremo govoriti, saj so na delu še vedno združenja kot na primer Heimatdienst.

Za narodno skupnost samo je najvažnejše, da se zaveda dragocenosti pluralizma znotraj nje same. S Slovenijo bomo seveda še naprej sodelovali in iskali stikov, saj jezik in kultura v getu le težko preživita.

Nekaj misli iz diskusije:

(Milan Wutte) Disput med ostrešnima organizacijama gre vsem na živce, to je dejstvo; zelo malo ljudi zanima politika, radi pa sodelujejo v kulturnih društvih. Gre jim bolj za konkretne zadeve, kot je na primer razumevanje s sosedom. V konfrontaciji se ne da živeti. S prevelikim spolitiziranjem bi konflikt prenesli v bazo in kulturno življenje bi zaradi tega trpelo. Volitev pa se večina ljudi itak ne bi udeležila, grozila bi nevarnost, da se podre marsikaj, kar smo dolga leta gradili, na primer otroško varstvo ali dvojezično šolstvo.

Vprašanja so bila tudi (Andrej Kokot), kaj je pravzaprav uradna linija Slovenije: so to izjave Podobnika, Logarjeve, zunanjega ministra Frleca ali Kučana? Toni Gabrijel pa je spomnil na to, da se je v preteklosti največ ljudi odbilo prav z argumentacijo, da je pripadnost političnim strankam že asimilacija. Poziv, naj se oživi KOKS, je bilo slišati tudi od predsednika Zveze koroških partizanov Petra Kuharja.

Ta večer je bil le eden od načrtovanih in videti je, da so ljudje željni pogovorov. Treba pa bo v bodoče še več pozornosti posvetiti konkretnim problemom, ki tarejo narodno skupnost: otroško varstvo, šolstvo, odnos do strank v Avstriji in v Sloveniji ter tudi zavest o upravičenosti političnega pluralizma.

S. W.

Del udeležencev posveta, ki ga je organizirala Zveza slovenskih organizacij v kulturnem domu v Šentprimožu in ki spada v priprave za občni zbor v začetku letošnjega meseca maja.

Združeno za Olimpijske igre 2006

Namestnik deželnega glavarja in predsednik organizacijskega komiteja OI dr. Ausserwinkler poziva prebivalstvo Koroške, naj v naslednjem letu in pol doprinese kar največ za to, da bo dežela igre tudi zares dobila ter naj vsak na svojem mestu lobira v tem smislu.

Prepričati in informirati je treba ljudi po vsem svetu o ideji prekomejnih iger, posebej še, ker so tudi geografski, ekološki in metereološki pogoji na stičišču treh dežel idealni. Model takih iger naj bo vzor za odstranjevanje starih predsodkov celotne regije. Prav na drugih kontinentih da so to idejo zelo pozitivno sprejeli, je rekel Ausserwinkler.

■

Slovenija v pogajanjih z EU

Slovenija, ki sicer res še nima izdelane nacionalne pristopne strategije za vstop v Evropsko unijo, a je pa po kriterijih evropskih raziskovalnih inštitucij in po ocenah njenega finančnega in industrijskega razvoja med šestimi predvidenimi državami najresnejša kandidatka za polnopravno članstvo, je pretekli teden opravila prvi usklajevalni sestanek v Bruslju.

Slovenski »evropski« minister Igor Bavčar je po vrnitvi z dvodnevnega posvetovanja z direktorico za srednjo Evropo v EU Chatherine Day v Bruslju zelo optimistično izjavil, da je Slovenija dobro pripravljena za postopno vstopanje in da sta sogovornika našla soglasje v mnogočem. Pogovori so razbistrili nekatere probleme v zvezi s slovenskim odpiranjem finančnih trgov, denacionalizacijskimi postopki, odpiranjem možnosti za nakupe imetja državljanov EU, statusom koprske luke ter nenazadnje tudi s slovensko udeležbo v obnovi Bosne in Hercegovine, ki jo financira in o njej odloča Evropska unija. Nadaljnja, že bolj konkretna pogajanja bodo potekala po maju, ko bo ustanovljenih tudi nekaj ekspertnih skupin.

J. R.

PREBLISK

Frdamana politika

Nič novega ni, da gre ljudem, levim in desnim, prepir med osrednjima političnima že pošteno na živce. Nič novega pa tudi ni, da levi nočejo postati desni in obratno. Torej – treba je na vsak način ustvariti tolerantno vzdušje, ki dopušča brez predsodkov ta tolikokrat omenjani pluralizem.

Iskreno povedano: tudi nam v uredništvu hodi na živce to neprestano odgovarjanje, reagiranje in samoobramba. Velikokrat smo v dilemi, ali naj bomo tiho ali naj pridamo še malo svojega »senfa«. Kakorkoli storimo, ni prav; nekateri so mnenja, da če ne odgovarjamo, potem izzveni, ko da je res, kar nam nekateri očitajo, drugi pa so mnenja, da naj pametnejši odneha.

Dejstvo je, da se s politiko zavestno ukvarja le majhen del ljudi. A to ni nikjer drugače, ne v Avstriji in ne v Sloveniji. Kljub temu pa je politično delovanje neobhodno potrebno; če bi ne bilo političnih organizacij, bi se z istimi problemi morale bosti pač kulturne, kar bi seveda pravtako zahtevalo časa, energije in denarja. Prihranjeno bi ne bilo nič.

Ne gre pa seveda, da bi se samo zaradi ljubega miru pustili povoziti. Sonce sije za vse enako; če pa bo tema, bo pa prav tako za vse.

LUTKOVNA SKUPINA PIKCE

vabi na predstavi

»TOBIJA«

(Z. Florian; prir. R. Grilc)

v nedeljo, 22. 2. 1998,

ob 11.15
v kulturnem domu KUMST v Žitari vasi

ter ob 15. uri
v farni dvorani v Pliberku

Prireditelja:
SPD »Trta«
in Mlada Podjuna

10 LET
Vaščanə pojo
Jubilejni
Koncert
s prijatelji
Sobota
28. 2. 1998, 20.00
Ljudska šola
Bilčovs

KOMENTAR

Sonja Wakounig

Solidarnost da, a brez koristoljubja zase

MANJŠINE so zelo pripravna stvar, ko gre za meddržavne odnose in ko ena stran zahteva od druge nekaj, česar druga ni ravno voljna narediti. Takrat se lahko reče: ja, ampak naša manjšina pri vas nima pravic, premalo pravic, vedno manj pravic in tako naprej.

Glede štajerskih Slovencev je tako, da obstajajo, da jih je precej več kot nemško govoreče manjšine v Sloveniji, pa je manjšina na Štajerskem verjetno še vedno precej kilometrov bolj oddaljena od priznanja kot tista v Sloveniji. Kljub temu, da politki plakativno govorijo o tem, da se zadev ne sme »junktimirati«, da »recipročnost« ni primerna, pa vsi hkrati in v isti sapi primerjajo(mo) položaj ene manjšine z drugo. Recipročnost je – žal – v glavah.

Zato ni ravno spretno, da se na tiskovni konferenci, ko gre za kočevarske Nemce, predstavlja še predstavnika štajerskih Slovencev. Prav na ta način se namreč ta recipročnost še bolj useda v zavest. Pa bi bilo prav, če bi to kaj pomagalo. Zgodilo pa se je, da predstavniki tiska niso imeli kdove kako odprtih ušes za manjšinske probleme v Avstriji in je tako postala zadeva štajerskih Slovencev povsem obrobna.

Kočevarski Nemci so formulirali svoja pričakovanja oz. zahteve v desetih točkah. Imajo svoje društvo, svoje glasilo, zborček, muzej, vse več ali manj na osnovi zasebne iniciative. Iz srca jim želim, da bi lahko odprto in zagnano gojili svojo kulturo in svoj jezik – gre jim predvsem za ohranitev starodavnega kočevarskega narečja, ki bo izumrlo, če ne bo aktivne podpore. A nekaj manj kot 2000 nemško govorečih v Sloveniji nima nikakršnega »skupnega zastopstva« in začuda, tega od njih tudi nihče ne zahteva. Poudarjeno je bilo, da mora to storiti vsaka skupina zase, saj imajo različno kulturo in (morebiti) tudi različna hotenja.

Štajerski Slovenci se morajo bosti verjetno s hujšimi uradnimi represijami kot Kočevarji (pa smo spet pri primerjanju), postali pa so prav tako kot Kočevarji del politične igre. Prav zato je treba problem preživetja in razvoja manjšin odstraniti iz političnih izsiljevanj, pa tudi izrabljanje njihove problemetike za lastne politične »župce«.

MANJŠINA

Kočevarski staroselci na obisku v Celovcu

S tiskovno konferenco so se prejšnji teden zastopniki kočevarskih staroselcev oz. kočevarskih Nemcev predstavili medijem in formulirali svoja pričakovanja, ki so jih strnili v deset točk. Prof. Debenjakova (ki jo poznamo tudi kot avtorico odličnih in obsežnih nemško-slovenskih slovarjev) je povedala, da imajo probleme predvsem v tem, da je ta jezikovno-etnična skupina tako maloštevilna in da praktično nima nobene finančne pomoči za delovanje svojega društva. Dežela Koroška je sicer prispevala 100.000 šilingov za spomenik, a to ni za delovanje društva. V društvu deluje otroški pevski zbor, izdajajo pa tudi svoj časopis v nemščini.

Glede političnega priznanja pa je najprej postavila vprašanje: kaj je pod pojmom priznanje sploh razmeti. Gre za zasidranost v ustavi, je to samostojen poslanec v parlamentu (tako kot za Madžare in Italijane) ali kaj drugega? Poudarila je, da jim gre predvsem za zaščitni zakon, na osnovi katerega bi se lahko vzdrževala društvena dejavnost in ki bi upošteval etnično specifičnost. O višjih oblikah priznanja pa da je še prezgodaj, da bi mislili na nje, izključeno pa tudi ni, da bi se kaj takega v bodočnosti ne moglo zgoditi.

Peter Grill, samostojni podjetnik, ki z veliko ljubezni in lastnim denarjem mnogo prispeva k oživljanju zavesti (v njegovi hiši je npr. muzej na temo Kočevarjev), pa je poudaril, da je njihova jezikovna skupina pač formulirala zahteve, kar pa ne pomeni, da veljajo za vse nemško govoreče na slovenskem ozemlju. Druge skupine (kot na primer nemško govoreči v Mariboru ali okoli Murske Sobote) pa morajo govoriti same zase in formulirati svoje predstave o podporah. Šele potem da se bodo te skupine tudi med seboj bolj natančno lahko dogovarjale. Med temi skupinami so namreč tudi kulturne razlike, saj je že noša popolnoma drugačna. Seveda pa to dejstvo ne pomeni razdvojenosti, temveč enostavno bogastvo v različnosti.

Grill je tudi izrazil skrb za ohranitev starodavnega nemškega narečja, za katerega grozi, da bo izginil. Danes okoli 150 ljudi na Kočevskem še govori to narečje. S kolegom Jaklitschem sta v krajšem medsebojnem pogovoru predstavila to narečje in resnično je nevajenemu ušesu težko slediti. Princip dodeljevanja pravic na osnovi množičnosti pa so odločno odklonili, prav tako tudi poskuse recipročnosti (torej: kolikor pravic štajerskim Slovencem, tolikko nemško govorečim v Sloveniji in obratno).

Predstavniki Kočevarjev pa so odločno zavrnili vsakršno povezanost med njihovim delovanjem in zahtevami z zahtevami izseljencev po vračanju oz. nadomestilu izgubljenega premoženja. Take zahteve da stvari prej škodijo kot koristijo.

Tiskovni konferenci so prisostvovali še predsednik mednarodnega združenja ogroženih narodov Tillmann Zülch, Hubert Frasnelli (Južnotirolska ljudska stranka), mag. Marjan Pipp, predsednik centra narodnih skupnosti na Dunaju, ter Branko Lenart, predsednik društva Člen VII na Štajerskem.

Prva dva sta nekoliko vehemntno zahtevala »vse priznanje in solidarnost« in pozvala, naj drugi naredijo »prav tako«. Branko Lenart pa je nekoliko prikazal položaj štajerskih Slovencev, katerih dežela še vedno noče priznati kot manjšino (čeprav jih je očitno več kot nemško govorečih v Sloveniji), vsakodnevne represije in predsodke večine. Manjšini na Štajerskem gre predvsem za možnost dodatnega pouka v slovenščini in s tem za ohranitev jezika, medtem ko Lenart ocenjuje možnost postavitve dvojezičnih krajevnih tabel za nerealistično.

Kot je znano, bodo odslej štajerski Slovenci zastopani tudi v sosvetu za slovensko narodno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja.

S. W.

Slovenskemu obrambnemu ministru se majejo tla

Obrambnemu ministru so iz vrha tistih, ki odločajo o kadrovskih zadevah v slovenski politiki, sporočili, da naj odstopi. Z ozirom na način, kako mu je bilo to sporočeno in na način, kako je reagiral, lahko sklepamo, da ni poslušen član stranke, pa tudi ne dorasel funkciji, ki jo opravlja.

Politična kariera slovenskega obrambnega ministra Tita Turnška je v zatonu. Kot je bilo njegovo imenovanje za slovensko politično sceno presenečenje, domala nikogar ne preseneča, da je med prvimi, ki ne bodo dočakali konca mandata vladne koalicije strank liberalne demokracije, ljudske stranke in upokojenske stranke.

Kot prvi »ne-vojak«, pa vendar na vrhu državnega organa za obrambo, je kot pripadnik ljudske stranke, ki ji je po dogovoru pripadlo to ministrstvo, zdržal le slabo polovico mandata. Šestojanuarski incident (gl. članek na desni) in očitna profesionalna napaka obveščevalcev sta pospešila zaključek relativno kratkega vladanja vojski človeku, ki ni bil nikoli med znanimi politiki.

Tita Turnška so »odstavljali« že v medijih, resne razpave pa ni bilo. Vse do nedavnega sklepa vodstva njegove stranke – SLS in njenih prvakov bratov Podobnik. Jasno in odločno mu namreč tisti, ki so mu to mesto omogočili, zdaj svetujejo, naj odide. Pri vsej stvari je nenavadno le to, da se minister in vodstvo stranke očitno pogovarjata zgolj preko medijev. Normalno bi bilo, da bi to napravili najprej sami med seboj, javnost pa obvsetili o izvršenih dejstvih. Nič ne bi škodilo, če bi vso zadevo najprej pojasnil tudi ministrski predsednik Drnovšek. Pa ni tako. Turnšek se kot pravi vojak očitno ne pusti kar tako odstavljati, pač pa bo dopustil, da ga odstavijo.

Vse se dogaja prav v čassu, ko mora obrambno ministrstvo imeti trdno vodstvo tudi zaradi mednarodne javnosti in zaradi intenzivnega procesa vključevanja v NATO.

Vsekakor je jasno, da je minister Turnšek že izgubil svojo kredibilnost pri vodenju ministrstva, četudi zavrača strankarsko zahtevo po odstopu. Lahko bi se zgodilo, da bi resno omajal koalicijo in pakt Drnovšek – Podobnik. A omenjena zveza si gotovo ne bo dovolila motenja zaradi enega samega ministra.

Aleš Kardelj

SLOVENSKA VOHUNSKA AFERA

Bo minister Turnšek odstopil?

Že več kot mesec dni stara vohunska afera na slovensko-hrvaški meji, ko so hrvaške oblasti zajele dva delavca slovenske Obveščevalno-varnostne službe (OVS) in jima zaplenile vozilo s celotno elektronsko opremo za prisluškovanje v vrednosti okrog milijon(!) DEM, prihaja v zaključno fazo. Ne po razkritju vzrokov, sumov o sodelovanju ali podkupljenosti zajetih delavcev, možnosti za pravočasni umik na slovensko stran, dokaj mili reakciji hrvaške strani in še podobnih dilem, temveč se je gora zatresla v slovenskem obrambnem ministrstvu. Tega vodi Tit Turnšek, minister iz vrst Slovenske ljudske stranke. Da bi stranka obdržala svoj opevani imidž najbolj poštene stranke in v koruptivnih dilemah tudi nekompromisne ne glede na strankarsko pripadnost storilcev, je na sobotnem kongresu njene Kmečke zveze v Radljah ob Dravi sklenila predlagati ministru Turnšku odstop. Poleg njega naj bi odstopila tudi državni sekretar v ministrstvu in direktor OVS. Minister Turnšek si je vzel čas za premislek, odločitev pa naj bi bila znana v nekaj tednih.

Zaplenjeno vozilo z vso drago opremo je še vedno v zasegu Hrvatov. Kot je izjavil minister, Hrvati načrtujejo nakup podobne opreme, zato ga preizkušajo, potem pa ga bodo Sloveniji vrnili.

J. R.

MED FLAMCI IN VALONCI

Belgija pred novim jezikovnim konfliktom?

Bolje rečeno: konflikt je že tu. Belgijo sestavljata v glavnem dve veliki jezikovni skupini, Flamci in Valonci. V šestdesetih letih so znotraj države potegnili nekakšne jezikovne meje, ki določajo tudi uporabo uradnega jezika. Po relativno dolgem premirju – zadnji zapetljaji so bili poleti 1996 – pa je v šestih obrobnih občinah Bruslja prišlo ponovno do napetosti. Te občine so na ozemlju, ki je pod flamsko upravo, pretežno prebivalstvo pa je frankofonsko (francosko govoreče) in bi rado imelo drugačen pravni stasus kot doslej. V dopisovanju z uradi so ti prebivalci uporabljali francoščino brez težav, decembra lani pa je notranji minister flamske vlade izdal novo odredbo, po kateri morajo biti vsi dopisi v flamščini, brez besedil v francoščini. Drugače bi ravnali le, če bi vsi prebivalci sporočili enkrat za vselej, v katerem jeziku želijo občevati z uradi ali pa bi prizadete osebe morale narediti za vsak posamezen primer posebno prošnjo.

Ta flamska iniciativa je izzvala jezo odgovornih frankofonskih politikov, ki vidijo v tej odredbi posebno prekanjen poskus miniranja jezikovnega dogovora iz leta 1992. Parlament je zdaj zadolžen, da v treh mesecih najde rešitev, ki bo sprejemljiva za obe narodni skupnosti.

V očeh flamske vlade so te francosko govoreče občine »prehodnega značaja«. Flamski notranji minister Peteers je frankofonskemu županu ene od občin, ki se je branil sprejeti odločbo, odgovoril: »Živite na Flamskem in morate upoštevati zakon. Pošiljajte svoje dokumente v flamščini, pa ne bo več problemov. Ni veliko dela s tem!«

Medtem pa je najmočnejša opozicijska stranka Valoncev pozvala k »administrativni neposlušnosti« in k odporu proti odredbi. Mnogi belgijski politiki zelo resno jemljejo to novo jezikovno krizo, ki grozi, da se po dolgih letih spet razraste v resne konflikte znotraj države. Ob koncu osemdesetih let je moral zaradi podobnih jezikovnih nesoglasij odstopiti predsednik države Martens.

20 LET SLOVENSKE GLASBENE ŠOLE NA KOROŠKEM

Joško Hudl, aktivist prve ure

Joško Hudl je silno znana oseba na Koroškem. Neutruden kulturni delavec, po poklicu učitelj, predsednik Slovenskega kulturnega društva »Edinost« v Pliberku, kateremu stoji ob strani prav tako kulturno in literarno aktivna žena Anita, je bil pravzaprav tisti, ki je dal ideji o glasbenem pouku med koroškimi Slovenci tudi potrebno »meso«. Z njim je tekel pogovor o začetkih tega danes prav gotovo najbolj razvejanega kulturnega društva med manjšino.

Joško, bili ste iniciator Glasbene šole, vi ste bili, ki ste organizirali učence in učitelje. Kakšni so bili ti začetki?

Otto Wutte, ki je postal glasbeni učitelj, je leta 1976 prišel k meni z idejo, da bi organizirali glasbeni pouk. Napisala sva osnutek, ki ga je on podpisal in nesel na Slovensko prosvetno zvezo. Maja 1977 pa je bil posvet kulturnih organizacij v Slovenj Gradcu, kjer sta sodelovali tudi KKZ in SPZ. Tam smo prvič konkretno govorili o Glasbeni šoli, Joco Košuta in Bine Bevc z Raven sta takoj obljubila pomoč s finaciranjem kilometrine za učitelje.

No, naredili smo razpis in mislili, da se jih bo prijavilo kakih pet, šest, a bilo je na mah 37 prijav. In tako so začeli k nam v Pliberk hoditi učitelji Lojze Lipovnik, Branko Čepin, Ivan Grdaišek in Avgust Pogorevčnik.

Kdaj ste se formirali kot društvo?

Kmalu se je »odprlo« tudi v Rožu, KKZ je začela pritiskati iz bojazni, da bi ne zamudila razvoja, saj je dotlej to vodila samo SPZ. Nisem videl v tem problema, saj je šlo za stvar, in ustanovil se je kuratorij, nosilca projekta sta bili obe organizaciji. Pokazalo pa se je, da bo treba ustanoviti lastno društvo, da bi lahko nastopali tudi kot pravno telo. Dr. Apovnik je naredil statute in 26. nov. 1986 je bil prvi občni zbor Glasbene šole, kjer sem bil izvoljen tudi kot prvi predsednik.

Kako se je šola širila, saj je danes skoraj v vsakem malo večjem kraju njen oddelek? Je bil razvoj spontan ali načrtovan?

V glavnem je bil razvoj spontan. Naš interes pa je bil tudi, da pridemo v kraje, kjer je kulturno delo že zamrlo. Lep primer je recimo Zilja. Tam je pa že Roman Verdel, ki je skupaj z Mileno Pipp organiziral šolo. Vedno pa mi je šlo tudi za to, da bi imeli čimveč lastnega kadra.

Kdo pa vas je potem podpiral na strokovnem področju?

Ogromno podpore smo imeli od obmejnih glasbenih šol, predvsem Ravne, Slovenj Gradec in Jesenice, učitelji pa so tudi videli možnost majhnega dodatnega zaslužka. Posebno takrat, ko je bila meja nekaj časa dokaj zaprta, je bilo mikavno na ta način imeti dovoljenje za prehod čez mejo.

Učitelj in prosvetaš Joško Hudl Foto: SV

Katere so bile najhujše težave v časih graditve strukture Glasbene šole?

To je bil ponekod odpor pri ljudeh, ki so zadevo gledali ideološko. Bil sem kar krepko zmeden, če sem moral slišati, da nameravam kvariti mladino, ker je padla tudi beseda »teorija« in so bili nekateri mnenja, aha, to bo pouk komunistične teorije.

Najhuje pa je bilo seveda z denarjem. Od vsega začetka smo bili mnenja, da bi morala za pouk skrbeti pravzaprav dežela Koroška po svojih zakonih o kulturnem šilingu. Wagner (bivši deželni glavar) je v pogovorih z Ljubljano poudarjal pripravljenost za financiranje, ko pa smo potem res kaj hoteli, pa spet ni hotel nič o tem vedeti. Šele z zdajšnjim kulturnim referentom Ausserwinklerjem se je prebil led.

Nobena skrivnost ni, da so bila znotraj GŠ zelo različna mnenja o integraciji v Musikschulwerk. Kakšno je vaše gledanje?

Seveda sem bil za integracijo in seveda pod pogojem, da ostane učni jezik slovenski ter da ostane struktura krajevnih oddelkov. To smo tudi pisno formulirali, a nekateri odborniki, sicer redki, pa so se bali, da bi zgubili samostojnost. Mi pa smo videli, da samo z denarjem iz Slovenije ne bomo shajali in da smo odvisni tudi od dežele. Mislim tudi, da ni treba vedno izhajati samo iz prepričanja, da nam dežela hoče samo škodovati. Današnji položaj GŠ dokazuje, da sem prav ravnal, saj nas dežela podpira še naprej. S tem imamo osnovo, da lahko nastavimo učitelje. In res jih imamo zdaj že 14 nastavljenih. Te službe so zdaj prav toliko socialno varne kot druge. Glede sprejemanja učencev pa mislim, da ni fair, če bi jemali samo take, ki jezik obvladajo. Često se dogaja, da se potem prijavijo prav zaradi Glasbene šole, in to je pozitivno.

Zanimiv je argument, ko pravite, da je za izobrazbo odgovorna država: Tudi med manjšino nekateri zagovarjajo princip »vašega« in »našega« ...

Vsi smo avstrijski državljani in toliko vredni kot vsi drugi. Če nastane nekaj dobrega, kar ljudje želijo in potrebujejo, potem bi morala država prevzeti skrb za nadaljnje delovanje. Zato sem tudi mnenja, da bi morala država skrbeti tudi za osrednje organizacije, za nastavljence, za časopise. Prav skozi državo smo v preteklosti veliko izgubili, zato bi bilo samo prav, da nam to nekoliko povrne! Razen tega pa je tudi za državo bolje, da ima zadovoljne državljane.

Za konec pa želim, da bi glasbena šola še naprej bila tako uspešna! ***S. W.***

MOJCA DRČAR MURKO

Enotnost v različnosti

NARODNI svet koroških Slovencev (NSKS) je pred dnevi konkretiziral predlog o skupnem političnem zastopstvu Slovencev v Avstriji, do katerega naj bi prišli med drugim z volitvami v »etnično zbornico«; po tej bi se potegovali za sedež v deželnem parlamentu. Upoštevajoč oster protest druge krovne organizacije koroških Slovencev (Zveze slovenskih organizacij – ZSO) zoper ta načrt, se torej med slovensko manjšino v Avstriji ni sprožil le spor o podrobnostih, temveč o stvari sami. Gre za dve diametralno različni zasnovi političnega organiziranja, oprti na različne mednarodne teoretske podlage.

V kratkih črtah gre za tole: Zveza slovenskih organizacij se je oprla na dva dokumenta Sveta Evrope, ki poudarjata pomen večkulturnosti in dialoga med manjšino in večino, a zagotavljata članom manjšine individualne človekove pravice do ohranitve narodne identitete. Okvirna konvencija o zaščiti narodnih manjšin predvideva celo ustanovitev nadzornega organa – odbora izvedencev – na katerega se ne bodo imele pravico s pritožbami obrniti le države, temveč tudi manjšinske organizacije. Med strokovnjaki je postalo nesporno, da duh nove evropske ureditve ni več naklonjen kolektivni zaščiti manjšin in posebnim političnim pravicam na tej podlagi.

Nasprotna teza o skupnem zastopstvu pa v načelu povzema ureditve, kot velja v Sloveniji (in je že prej veljala v Jugoslaviji) za italijansko in madžarsko manjšino, ki jima je stalni sedež v nacionalnem parlamentu zagotovljen z ustavo, medtem ko koroškim Slovencem v deželnem koroškem parlamentu ni in bi bilo zato treba spremeniti ustavo. Model se opira na uspešne izkušnje močnih nacionalnih manjšin, ki potisnejo vstran politične razlike in se pojavljajo nasproti večinskemu narodu kot homogena, pregledna in močna skupina.

Če kje, drži za zaščito narodnih manjšin, da je zelo težko predpisati najboljši model. Pomembne so zgodovinske krajevne razmere, odprtost in zadržanost (podcenjevanje) večinskega naroda do manjšin, izkušnje manjšinskih organizacij med bojem za priznanje in še marsikaj, česar v »laboratorijsko« idealnem načrtu ni mogoče natančno zajeti. Na eni strani je evropsko pravno priporočilo medkulturnega dialoga oprto na zamišljene idealne razmere pretežne strpnosti in odprtosti večinskega naroda, to pa pomeni, da povsod ni uresničljivo. A na drugi strani si tudi kolektivne zaščite manjšinskih pravic ni mogoče zamisliti brez dobronamernega ozračja v večinskem narodu. Teoretično je torej upravičeno razmišljati o obeh vzorcih ureditve.

Poenoteno zastopstvo Slovencev bi bilo praktično, a je povezano z velikimi vprašanji. Da bi ga pridobili, bi bilo treba narediti »narodni kataster« - prostovoljni vpis v volilne imenike. Kdo se lahko vpiše, po kakšnih merilih, kaj s tistimi, ki ne bi volili, so žgoča aktualna vprašanja. Da bi se vsi, ki bi volili, »priznali za koroške Slovence«, kot pravi načrt NSKS? Da bi se v volilne imenike lahko vpisali tudi predstavniki večinskega naroda (kar je del predloga), je enako nerazumljivo kot neizvedljivo. Kakšen smisel naj ima »etnična zbornica« Slovencev v Avstriji, če naj na volitvah sodelujejo tudi nemško govoreči Avstrijci? Poleg tega, ali bi nemški nacionalisti gledali križem rok, ko bi se nemško govoreči »priznali za koroške Slovence«?

Ob prevladujoči strpnosti večinskega naroda do manjšine bi bila glavnina predloga verjetno izvedljiva, a na Koroškem večinski narod do Slovencev zvečine ni strpen in »preštevanje« bi utegnilo imeti zanje katastrofalne posledice. Zgodba o uspehu svobodnjaške stranke na Koroškem kaže, da je mogoče zaradi »strahu med Slovenci« dobiti veliko glasov. Glede na izkušnje je torej možno, da bi številke, ki bi prišle iz vpisovanja v ta »nacionalni kataster«, prej omejile kot posodobile manjšinsko zaščito. Če temu pridružimo podatek, da velik del manjšine – ker nasprotuje taki ureditvi – ne bi sodeloval pri volitvah skupnih predstavnikov ali pa bi se pod skupno kapo verjetno nadaljevali notranji politični boji, si je težko zamisliti, da bi morebitni prihodnji sedež v deželnem parlamentu odtehtal vse drugo.

Po drugi strani pa je res, da je nevarna tudi prevelika ohlapnost pojma pripadnosti manjšini, ki bi se preveč zanesla na sodobne standarde medetnične in medkulturne strpnosti. Zaščito narodne identitete manjšine je težko upravičiti, če je povezanost posameznikov z narodno skupino le simbolična, bolj razumska in intimna kot pa izraz potrebe po politični povezanosti. Staromodna narodna zavest bo najbrž še nekaj časa podlaga za politično ureditev položaja manjšine. Pritegnitev pripadnikov manjšin v stranke večinskega naroda skriva v sebi skratka nevarnost, da bi se – poleg drugih pritiskov k asimilaciji – porazgubila narodna zavest.

Kakor koli se bodo odločili rojaki v Avstriji, bo to njihova odločitev. Razmere pa se hitro spreminjajo. Evropska politika (in pravo) do manjšin nastaja, vstop Avstrije v EU je oblikoval nove okvire urejanja problematike, sočasna zahteva po zaščiti narodne identitete nemško govoreče manjšine v Sloveniji pa rojeva diplomatske in konkretne zahteve po recipročnosti.

Matična država bi morala vse opazovati še s stališča izvedljivosti. Če pomemben del politično zavednega dela narodne manjšine meni, da smer, ki jo priporoča matična država, ogroža manjšinske interese, ga nihče ne bo mogel prisiliti, da bi ravnal drugače. Naj bo načrt še tako praktičen, pregleden, narodno zaveden, ne bo ga mogoče izvesti. Učinkovit je le model, ki poveže najmanjši skupni imenovalec, pri tem pa spoštuje razlike.

(DELO - sreda, 11. 02. 1998)

KOMENTAR

Jože Rovšek

Klic v prazno?

PRETEKLI teden smo objavili delavniški »slavnostni« govor profesorja Janka Messnerja na proslavi ob slovenskem kulturnem prazniku v Mladinskem domu v Celovcu. Z vsem spoštljivim odnosom do njegovih razsodnih misli o sedanji politični skreganosti, do upravičenih zamer desni in levi polovici naše narodne skupnosti, z navdušenjem nad njegovimi predlogi, kako naj bi skupno potegnili voz iz tega močvirja.

Kar nekaj pozitivnih ocen sem slišal po njegovem govoru, z desne in z leve. Potem pa, nekaj dni za tem, kot se ne bi nič zgodilo. Politiki in kvazipolitiki, kulturniki in tisti, ki naj bi to bili, ostajajo nemi. »Messner je pač posebnež, njegovo grenkobno sporočilo poznamo, nič presenetljivega, nič za našo akcijo!« Tako gredo stvari naprej. Nisem začutil, da bi se nekdo v zvezi z Messnerjevimi predlogi zamislil, sedel za skupno mizo, zašel snovati nek program. Ne o tistem o slovenskih imenih v telefonskih imenikih, ne o dvojezičnih hišnih številkah, pa čeprav so tako nedolžno izveljive. Ostajamo torej trdokožnati, gluhi, nemi, neodzivni, nas ne premakne noben poziv, noben izziv. Bomo tiščali glavo v pesek kot noj in naj nas tepejo po zadnjici?

Naj bo ta pelin izlit le v centrale, v naše narodnopolitične in kulturne organizacije, kajti, kot je razvidno v pismu bralca (desno spodaj), nekateri v »bazi« so Messnerjeve besede vendarle razumeli.

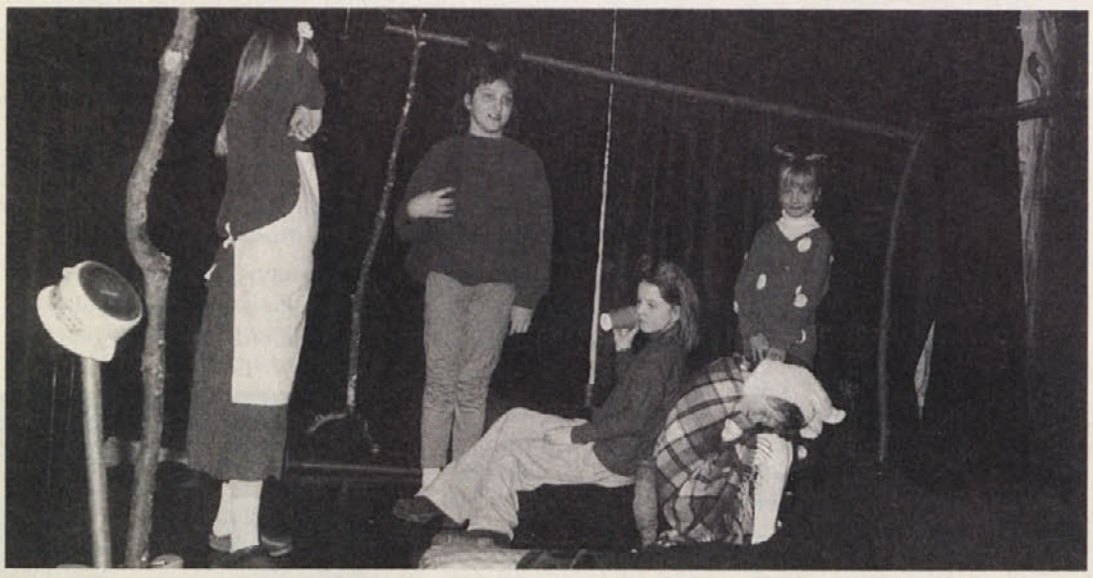

Za pusta »Mojca Pokrajculja« v Dobrli vasi

Na pustno nedeljo bojo v Dobrli vasi imeli visok obisk. Znana in pridna deklica »Mojca Pokrajculja« , njen »oče« je znani Boris A. Novak, bo namreč ob štirih popoldne imela v Kulturnem domu govorilno uro v obliki odrske predstave. Z njo bo sodelovala otroška gledališka skupina SPD »Srce«, ki jo je za ta pomembni javni nastop dramsko pripravljal Marjan Bevk, po domače režiser. Nastop »Mojce Pokrajculje« je seveda javen in vsi, ki ste mladi ali ste to ostali, ste vabljeni, da ne zamudite te priložnosti in jo pozdravite v kulturnem domu. Od »Srca« bo vesela vašega obiska. ■

RAVNE NA KOROŠKEM

Portret prežihoslovca Janeza Mrdavšiča

Izkušnjam ljudi, ki so v življenju marsikaj ustvarili, radi prisluhnemo. Z upokojenim profesorjem ravenske gimnazije, slavistom in pisateljem Janezom Mrdavšičem, ki bo letos napolnil sedemdeset let, sva kramljala na Janečem, kjer do stanovanjskih hiš še vedno seže utrip železarne.

Rodil se je leta 1928 v Črni na Koroškem v rudarsko-bajtarski družini z devetimi otroki. Do petega razreda je obiskoval osnovno šolo v Črni, nato pa v Mežici prvi razred meščanske. Leta 1941, ko mu je bilo trinajst let, so Nemci družino izselili v Srbijo, kjer je preživela vsa štiri leta vojne. Tam sta mu umrla stara mama in mlajši brat, tri leta starejšega brata pa so ubili četniki. Ko so se po vojni vrnili, se je udeležil tečaja za nostrifikacijo spričeval, ki ga je na Prevaljah organiziral dr. Franc Sušnik. Opravil je izpite za drugi in tretji razred nižje gimnazije, četrtega pa je končal v Mežici. Leta 1946 je prišel na Ravne. »Takrat smo se zbrali na gimnaziji dijaki iz vseh, tudi najbolj zakotnih krajev koroške krajine in smo v internatu, ki se je ravno tako stiskal v gradu, ugotavljali, da bi večina nas nikdar ne bila prestopila praga srednje šole, če bi ne bil dr. Sušnik prav takrat ustanovil nove ravenske gimnazije. Tudi zato smo z navdušenjem sodelovali pri gradnji gimnazijskega poslopja, pa ne samo v brigadah med počitnicami, ampak tudi med šolskim letom. Tako smo imeli urnik kot najbrž nobena druga šola ne pri nas ne kje drugje: slovenščina, matematika, fizika, betoniranje, betoniranje, zemljepis,« je pripovedoval profesor Mrdavšič. Po končani gimnaziji leta 1950 se je vpisal na Filozofsko fakulteto v Ljubljani in se leta 1957 kot diplomiran slavist vrnil na ravensko gimnazijo, kjer je poučeval do leta 1979. Potem je do upokojitve na Ravnah vodil Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika.

Pritrdil mi je, da bi bil lahko dobil službo tudi v Ljubljani ali kje drugje v Sloveniji, in se strinjal z menoj, da so najbrž ravno leta pregnanstva in štiriletna želja, da bi se vrnil domov, vzrok za to, da se je odločil prav za Ravne in jim ostal zvest vse življenje. Svoje pa je k taki odločitvi prispeval tudi čut hvaležnosti do gimnazije, ki mu je odprla pot v življenje.

Tudi na izbiro poklica so verjetno vplivala leta okupacije, ko je bila materinščina pregnana iz vsega javnega življenja, in ko potem v pregnanstvu razen doma štiri leta dejansko ni slišal domače besede. Ljubezen do jezika in literature pa je bila pri Mrdavšičevih doma že prej.

Presojo uspešnosti svojega pedagoškega poslanstva Janez Mrdavšič prepušča svojim nekdanjim dijakom, sam pa dobro ve, da mu ni bilo nikoli žal, da se je odločil za pedagoški poklic in da so mu prav prijazna srečanja z bivšimi dijaki, njihovi pozdravi, nasmehi in stiski rok največje zadoščenje za to, kar je v življenju počel.

Zadnja leta svojega poklicnega dela je posvetil knjižničarstvu. Štirinajst let je bil ravnatelj Koroške osrednje knjižnice, ki se je prav v tem času poimenovala po svojem ustanovitvenem ravnatelju dr. Francu Sušniku in je v skladu z novimi potrebami in zahtevami povezala vse knjižnice v Mežiški dolini v enovito knjižnico.

Pisati in objavljati je Janez Mrdavšič začel takoj po vrnitvi iz Srbije. Prvi utrinki iz pregnanskega življenja so izšli v knjigi vojnih spominov otrok Še pomnite, tovariši? Nato je objavljal v Pionirju in Mladinski reviji. Leta 1975 mu je Mladinska knjiga izdala zbirko črtic Utrujeno otroštvo, leta 1988 je izdal knjigo Krajevna in domača imena v Črni na Koroškem in njeni širši okolici, leto navrh pa brošuro Koroška osrednja knjižnica dr. Franc Sušnik Ravne na Koroškem. Za fotomonografijo Mežiška dolina, ki je izšla leta 1993, je napisal uvodni esej Med Olševo in Dravogradom, lani pa je pri Založbi Voranc izšla njegova romanizirana avtobiografija Skozi soteske. V njej obravnava svoja otroška leta, leta medvojnega izgnanstva v Srbijo in povojnega šolanja na ravenski gimnaziji. »Če mi bo dano vsaj še nekaj let življenja in zdravja, bom napisal še drugi del, ki bo obsegal čas od mature do upokojitve,« mi je obljubil.

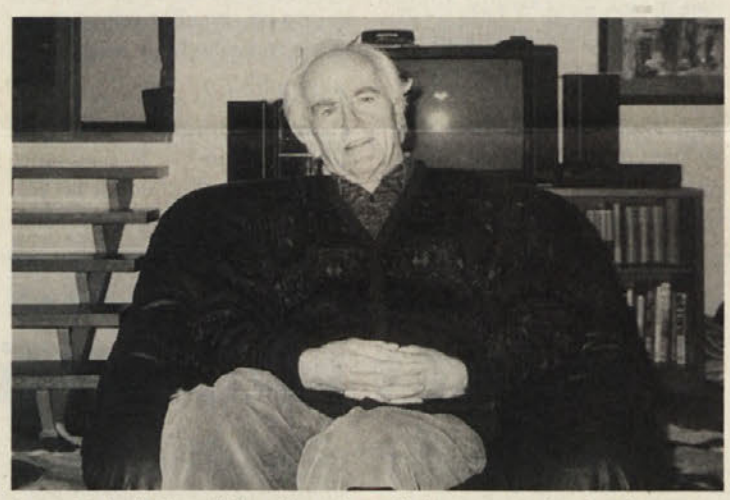

Janez Mrdavšič, koroški prežihovslovec jih bo praznoval sedemdeset Foto: SS

Na vprašanje, kdo so njegovi literarni vzorniki, mi je odgovoril: »O vzornikih ne bi govoril, je pa dolga vrsta pesnikov in pisateljev, ki so tako ali drugače vplivali name.« Med tujimi je omenjal Shakespeara, Cervantesa, Goetheja, Joyca, Prousta, Kafko ... med domačimi pa Prešerna, ki da se ga je domala vsega naučil na pamet, ko je dve leti hodil peš iz Črne v Mežico in nazaj, Jenka, Cankarja, Župančiča, Murna, Kosmača, Koviča, Hienga ... Največ svojega zanimanja in časa pa je, pravi, posvečal Lovru Kuharju – Prežihovemu Vorancu, ko je kot slavist, predsednik kulturne skupnosti in ravnatelj knjižnice aktivno sodeloval pri obnovi Prežihove bajte, opremi Vorančevega spominskega muzeja na Preškem vrhu, pri organizaciji vsaj dveh simpozijev o Prežihovem življenju in delu pa pri ureditvi in izdaji dveh knjig s simpozijskimi referati. Tudi sam je pisal in predaval o njem. Na Prežiha pa ga vežejo tudi osebni spomini.

Ko sem profesorju zaželel okrevanja in vrnitev v koroški kulturni utrip, je pristavil: »Črnjanom sem ostal dolžen predstavitev knjige. Razen drugega dela Sotesk bi rad napisal še kako knjigo koroških esejev o krajih in ljudeh.« Gotovo ima nekaj že napisanih, nekaj tem pa ga še vznemirja in sili k pisanju. »Dela bi bilo še veliko, če bo le tudi zdravje in čas. Toda čas mi teče vsako leto hitreje. Kar verjeti ne morem, da smo že konec januarja,« je potožil in medtem ko mi je ob koncu pogovora podpisoval izvod svoje knjige Skozi soteske, je nasmejan pripomnil: »Podpisati se še znam na pamet, brez očal.«

Samo Šavc

■ Pismo bralca

Zvezi slovenskih organizacij in Narodnemu svetu koroških Slovencev

Letošnja Prešernova proslava v Mladinskem domu v Celovcu je bila nam Pliberčanom zelo pogodu, ne samo prikazani filmi v režiji Mihe Dolinška ter imitacije Michaela Jacksona, ampak tudi konstruktivni govor profesorja Janka Messnerja, ki je predlagal, naj se ZSO in NSKS srečata pri skupni mizi za dve skupni akciji v poglobitev naše jezikovno-kulturne zavesti.

Naši predstavniki bi morali vzeti ta predlog zelo resno, potem bi tudi mi »slovensko govoreči« na deželi spet bolj verjeli njihovim besedam.

Nekateri že imamo tako tablico, pred leti nam jo je ponuidil »naš tednik«, pa smo jo namestili. Moja je taka: Dob 21 Aich (v kvadratnem okviru!). Če kdo misli, pa naj da nemško navrh in slovensko spodaj. Morali pa bi karkoj začeti, da bi do kraja leta imel vsak lastnik dvojezičnost nad svojimi vežnimi vrati, v telefonskem imeniku pa tudi. Gotovo bi marsikateri brezposelni koroški Slovenec s tako nalogo rad malokaj zaslužil.

Odgovornim v centralah: Pokličite nas društvene predsednike ali tajnike na sestanek, kako bi se to uspešno dalo organizirati!

Franc Kuežnik, Dob

NOVI RADIJSKI VALOVI

Sodelavci AGORA na šolanju pri Radiu študent

Po lanski novembrski odločitvi, da sta radio AGORA (Avtonomno gibanje odprtega radia) in radio Korotan v enaki meri nosilca frekvence za manjšinski radio na Koroškem, so se pri AGORA začele intenzivne priprave na vstop v eter, to se pravi, na oddajanje lastnih oddaj. V ta sklop sodi seveda spoznavanje dela in tehnike na odgovarjajoči radijski postaji in pripravljanje oddaj v okviru posebnega seminarja.

Pri AGORA so tozadevno navezali stike z ljubljanskim Radiom študent, ki kot samostojna in odprta radijska postaja že vrsto let deluje pretežno na ljubljanskem območju in mu je uspelo s svojo ponudbo preseči študentsko poslušalstvo, obenem pa se v evropskem merilu uveljaviti kot priznana neodvisna radijska postaja.

Sodelavci Radia študent (RŠ) so za goste s Koroške pripravili pester izobraževalni sveženj, ki je ob teoriji in praksi upošteval posebne potrebe nastajajočega manšinskega radia odprtega tipa. Bistven sestavni del seminarja so bile govorne vaje, delo z mikrofonom, predvsem pa produkcija oddaj vse tja do živega oddajanja v eter. Za sodelavce AGORA je seveda bilo to docela novo področje, ki pa so si ga z navdušenjem in veliko volje prisvajali, ga spoznavali in se učili na njem in gibati po njem. Skratka, dolgočasja ni bilo, višek pa je seminar dosegel v torek, 12. februarja, ko so radijski novinci iz Koroške samostojno pripravili triurno oddajo v živo. Trema je bila velika, vendar so Nada, Majda, Simona, Tamara, Edvard, Jozi in Franc ter Kristijan prvi korak v eter, čeprav samo na poskusni oddaji, opravili dobro. To so potrdile tudi reakcije poslušalcev. Da je seminar uspel, pa je tudi zasluga sodelavcev Radia študent, predvsem Boruta, Nine in drugih, ter študentske organizacije univerze v Ljubljani.

S tem pa priprave na vstop v eter še zdaleč niso zaključene. Konec minulega tedna je bil v dobrolskem kulturnem domu poseben workshop, namenjen izključno dvojezičnosti na radiu. Cilj je bila izdelava koncepta dvojezičnih radijskih oddaj in programske sheme za odprt dvojezični radio. Živahna diskusija je potrdila, da bo dvojezičnost na radiu velik izziv in da zanjo ni patentnih receptov, ki bi jih lahko kar tako stresli iz rokava. Tudi mednarodnih izkušenj s tega področja ni veliko, kar pomeni, da bo AGORA v tem vprašanju oral ledino.

Naslednja delavnica AGORA bo od 27. februarja do 1. marca v Beljaku. Težiščno je namenjena začetnikom.

»PRILOŽNOSTNI DOHTAR« V ŽVABEKU

Domači igralci navdušili z igro v narečju

ČISTO potihem, brez vsakega reklamnega hrupa, brez odrskih seminarjev, docela samorastniško, a zato tem bolj temperamentno in prepričujoče, se je ta skupina pojavila na odru in minulo soboto, 14. februarja, in navdušila več kot četrttisoč ljudi. Govora je o igralski skupini »Žvabek« tamkajšnjega Katoliškega prosvetnega društva »Drava«. Na oder skromne farne dvorane, grela jo je ena sama železna peč še iz pionirskih časov, so zagreti žvabeški amaterski igralci postavili, in to preklemano dobro, Molierovega »Priložnostnega dohtarja«.

Folt Hirn je bil duša igre tako po igralski kot režiserski plati Foto: SV

Ker pa jim je bila vsa zadeva očitno preenostavna in prelahka, so se odločili za težjo pot. Sklenili so, da jo bojo igrali v domačem narečju. Da je to izziv, ki straši celo profesionalne odrske mačke, igralcev pod vodstvom domačega režiserja Folta Hirma ni preveč ganilo. Žrtvovali so pač nekaj noči, da so igro prenesli v narečno obliko, potem so pobarali starejše domačine, če so ujeli pravi izraz in pomen, da vse skupaj ne bi zvenelo spakedrano. No, in ko je bila stvar srečno in posrečeno prepisana, so razdelili vloge. Folt Hirm je poleg režije prevzel še vlogo prebrisanega dohtarja, Hanzej Zechner je bil kmet Jurij, Hanzej Diemšnik njegov sluga, Benedikt Potočnik je igral ženina, Renata Trampuž njegovo nevesto Lucijo, Edit Zechner je bila zviti advokat, Angelika Gmeiner pa pridna Sabina, neslišno sofliral pa je Vida Logar.

Ta odrski večer je bil doživetje tudi zaradi svojega čitalniškega značaja. Kje drugje pa občinstvo še pozdravi domači župnik in mu v jedrnatih stavkih približa vsebino predstave? Dolgo že nisem doživel, da bi gledalci nosili klopi in stole v že tako prenatrpano dvorano, mladina pa posedla kar po tleh tik ob odru. V Žvabeku se je to zgodilo.

A misliš, da jo bomo zvozili v narečju? Foto: SV

Nedvomno največji dogodek večera je bila igra v narečju. Narečje, dialekt, na splošno sicer ne uživa najboljšega slovesa kot sredstvo odrskega pogovora in olikane konverzacije, ker pač žal še zmeraj velja kot nekaj robatega, poležanega, nekaj manjvrednega.

In prav s temi predsodki, s to nesrečno mislijo so Žvabečani pošteno in izredno duhovito pometli. Pokazali so, da je njihovo narečje primerno za oder, da to narečje ni nekaj abotnega, ničvrednega, praznega, ampak da živi, da je polno življenskih sokov, da se z njim da vse povedati, da je z njim možno celo zaigrati Moliera, ki ga sicer predvajajo na najbolj slavnih odrih sveta.

In kako so ga zaigrali. Človek bi še kar poslušal to sočno domačo govorico, jo vsrkaval vase, da bi se je naužil do »ane dobre mere«, kot se temu reče tam ob Dravi. Vzporedno z govorom pa so igralci občinstvo navdušili tudi s svojim nastopanjem, igranjem pač. Dogajanje je bilo tekoče in logično zgrajeno, scena zelo smiselno izbrana, gibi in kretnje ter mimika posrečeni. Ob svojem režiserju, »dohtarju« Foltu Hirmu, ki se je izkazal kot polnokrven igralec, kot jih ni dosti med nami, so rasli ostali igralci in se od scene do scene bolj in bolj vživeli v svoje vloge. Srečen konec ni bil namenjen le igri, na koncu so bili srečni, veseli in zadovoljni vsi, igralci in gledalci.

Kaj radi postavljamo Žvabek tja na jezikovno obrobje. In vsi vemo, da obrobje ni prijetno, da ima ta pojem kar malce neprijeten priokus. Pri tem pa pozabljamo, da na Koroškem v bistvu vsi živimo na obrobju – na jezikovnem, kulturnem, geografskem, najnovejše je eujevsko obrobje. Žvabečani so minulo soboto strli to razpredelnico. Kajti tega dne so bili slovensko kulturno središče Koroške, kjer je svoj veliki dan doživelo narečje z obrobja.

PLES DANICE

Zabavno, veselo in veliko petja

PLES »Danice« upravičeno sodi med družabne vrhunce koroških Slovencev. Preteklo soboto, 14. februarja, je v šentprimškem kulturnem domu bilo kar tesno, kajti od blizu in daleč so prišli gostje na ples »Danice«. Po pozdravni pesmi zbora je komando prevzel Alpe-Adria-Sekstet in do zgodnjih jutranjih ur vabil ljudi na plešišče. Društveniki pa so pripravili dovolj presenečenj, da nikomur ni bilo dolgčas. Bogat srečolov, dobro založen salon s pijačami, teka s hladnimi napitki, sploh pa kruhki z domačimi poslasticami, so navduševali navzoče. In ko se je kazalec bližal uri strahov, je nastopil Rado ter opeval čudovite lastnosti svojih 20 ljubic. Kako se je pri vsem vrvežu še lahko znašel, je ostalo njegova tajnost. Nobena tajnost pa ni ugotovitev, da je letošnji ples »Danice« bil prijetno doživetje. Za to pa so, kakor vidite na sliki, poskrbeli tudi domači pobi, ki so kot za stavo prepevali in s tem navduševali vse.

KOROŠKI VESTNIK 97

Klub koroških Slovencev nasledil hišo CMD v Ljubljani

Kakor poroča v Koroškem vestniku 1-2 za leto 1997 podpredsednik Kluba koroških Slovencev in predsednik njegovega gospodarskega odbora prof. Janez Stergar, je bila v denacionalizacijskem postopku klubu priznano dedovanje po nekdanji Ciril-Metodovi družbi in s tem nasledstvo stanovanjsko-poslovne stavbe na Dolenjski cesti št. 18.

Osrednja slovenska narodnoobrambna šolska organizacija CMD je bila ustanovljena leta 1885 in je ves čas svojega obstoja opravljala neprecenljivo delo na narodno ogroženih slovenskih obrobnih območjih. Po ustanovitvi Kluba koroških Slovencev v Ljubljani leta 1928 se je delo obeh organizacij tesno prepletalo, dr. Julij Felaher, predsednik kluba, je bil dalj časa tudi podpredsednik Ciril-Metodove družbe. Ta si je sedaj podedovano hišo pridobila kot volilo leta 1913 tedaj umrlega ljubljanskega trgovca Franca Babiča.

Ko je Ciril-Metodova družba v petdesetih letih prenehala delovati je v skladu z njenim statutom z njeno imovino začel upravljati Klub koroških Slovencev v Ljubljani. V letu 1990 je vložil zahtevek za vrnitev celotnega premoženja CDM, postopek pa je trajal do sredi lanskega leta.

Upravni odbor Kluba koroških Slovencev dodeljenega imetja ne namerava prodati, temveč načrtuje v hiši urediti nekaj stanovanj za zamejske študente. V ta namen se je že povezal s skladom »Prežihova ustanova«. Glede na to, da je hiša v precej zanemarjenem stanju, bo dela kar precej, vodil pa jih bo mešani odbor kluba in sklada. V doglednem času se torej tudi koroškim študentom v Ljubljani obeta nekaj cenenih postelj.

J. R.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 19. 2.

RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
19.00 Znanstvena raziskava o Radišah. Predava: mag. Andreja Nindler

ŠENTJAKOB V ROŽU, v farovžu – RC Šentjakob
19.30 Liebeslyrik »Die unbekannte bekannte Christine Busta«

PETEK, 20. 2.

PLIBERK, v farni dvorani
19.00 Koncert ob 20-letnici ustanovitve Glasbene šole

BLATO, v klubu pri Črčeju – Vaška skupnost Blato
19.30 Svinjska sodba in pustnija

CELOVEC, v Musilovi hiši – IG Autoren/Autorinnen
19.30 Branje Georg Timber-Tarttnig. Glasba: Peter Seher & Friends

VOGRČE, pri Florijanu – KKD Vogrče
19.30 Veseloigra »Zdravnik po sili«, nast. igr. skupina Vogrče

BELJAK, Studiobühne Villach
20.00 Domovinski večer z Bernhardom C. Bünkerjem in Gottfriedom. D. Gfrererjem

ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – Vaška skupnost Šentjanž
20.00 Pustna seja

SOBOTA, 21. 2.

TINJE, v domu – Katoliška prosveta Sodalitas
9.00 Dan čebelark in čebelarjev v Tinjah. Predavatelj: dr. Aleš Gregorc; traja do 17. ure

ŽELEZNA KAPLA, v zgornji prostorih zadruge – strojni krožek Podjuna
9.00–12.00 Informativno dopoldne

SELE, v farnem domu – KPD Planina in PD Sele
13.00 Otroški pust

ŽITARA VAS – KUMST
13.00 Obrezovanje sadnih dreves; praktični del pri Kosu; predava DI Ernst Dragaschnig

VOGRČE, pri Florjanu – KKD Vogrče
19.30 Veseloigra »Zdravnik po sili«

GLOBASNICA, pri Šoštarju – SAK
20.00 GOGO – dance show in ples SAK, nagrade za maske

OBIRSKO, pri Kovaču – SPD Valentin Polanšek
20.00 Pustni ples. Igra Trio Pavlič; vse šeme bodo nagrajene

NEDELJA, 22. 2.

ŽITARA VAS, v Kumstu – SPD Trta
11.15 Lutkovna igra »Tobija«. Nastopa: Ziljska lutkovna skupina »PIKCE«, režija: Rihard Grilc/Marjan Pipp

RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
14.00 Otroški pustni ples

ŠENTJAKOB V ROŽU, v farnem domu – Društvo upokojencev
14.00 Pustovanje

ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD Danica
14.00 Otroški pustni ples

ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
14.00 Pustovanje za otroke

SELE, v farnem domu – KPD Planina in PD Sele
14.22 Veseloigra: »Poročil se bom s svojo ženo«. Skeči, plesne točke, SAT / selska amaterska TV, bogat srečolov, kava in krapi, za ples igra Trio Drava

KOTMARA VAS, v farni dvorani – SPD »Gorjanci«
14.30 Veseloigra »Zdravnik po sili«

PLIBERK, v farni dvorani – Mlada Podjuna
15.00 Lutkovna igra »Tobija«; Ziljska lutkovna skupina »PIKCE«

ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja«
15.30 in ob 20.00 Pustna prireditev

DOBRLA VAS, v kulturnem domu – SPD Srce
16.00 Premiera igre »Mojca Pokrajculja« (Boris A. Novak), nato PUSTOVANJE za otroke; nastopa: otroška gledališka skupina SPD Srce; režija: Marjan Bevk

LEDINCE, Hotel Mittagskogel – SPD Jepa-Baško-jezero
19.00 Igra »Na ogledih« (Kmečka burka). Igrajo gojenke in gojenci Modestovega doma; ob 18. uri »Otroški pust« (otroci naj pridejo v šemah)

PONEDELJEK, 23. 2.

ŠMIHEL, v farni dvorani – KPD Šmihel
19.00 Predavanje: »Nega in oskrba starih in bolnih doma«

ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – Vaška skupnost Šentjanž
20.00 Pustna seja

ČETRTEK, 26. 2.

ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
18.30 Razstava »Am Anfang war der Kolaric«

ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
19.00 Predavanje »Kulturverlust und Assimilation«. Predava: mag. Michael Petrovich

ŠENTJAKOB, v farovžu – Regionalni center
19.30 Petje za pečjo – Wo man singt, da laß dich nieder

PETEK, 27. 2.

ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k – k & k in SPZ
20.00 Kabaret - Steinböck & Rudle – »Killerkipferl«

SOBOTA, 28. 2.

RADIŠE, v kulturnem domu – SPD Radiše
19.30 Premiera igre »Za idiote ni prostora« (Felix Mitterer). Nastopa: igralska skupina SPD Radiše; režija: M. Hinteregger

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA

vabi na proslavo

ob dnevu žena

7. marca 1998, ob 14. uri

v Mladinskem domu v Celovcu, Mikschallee 4

KONCERT

ob 20. obletnici ustanovitve Glasbene šole

v petek, 20. 2. 1998, ob 19. uri •
v farni dvorani v Pliberku

Prisrčno vabljeni!

Ostala dva koncerta sta predvidena 30. 4. (koncert absolventov) in 10. 6. 1998 (slavnostni koncert v Domu glasbe v Celovcu)

MOHORJEVA LJUDSKA ŠOLA

prireja

dan odprtih vrat

v četrtek, 5. marca 1998, od 8. ure do 9.30
v Celovcu, Cesta 10. oktobra 25
Vpisovanje za šolsko leto 1998/99:
5. 3. od 9.30 do 11. ure • 9. 3. od 11. do 12. ure •
12. 3. od 10. do 12. ure • 13. 3. od 14. do 17. ure
Informacijski večer: četrtek, 5. 3., ob 18. uri

■ Dvojezična zvezna trgovska akademija

9020 Celovec, Prof.-Janežič-Pl. 1
tel. 0463/382400, faks 33

14 let in sedaj? Prijavite se!

■ **TAK nudi:** splošno izobrazbo; jezikovno izobrazbo (slovenščina, nemščina, angleščina, italijanščina); višjo gospodarsko izobrazbo z učno firmo; izbrazbo v informatiki.

■ **Zaključek:** matura in diplomski izpit; obrtne upravičenosti; enakovrednost z EU-diplomo; pravica do študija na univerzah; kvalifikacija za višje poklice (management) v gospodarstvu in upravi.

■ **Sprejemni pogoji,** sprejem brez sprejemnega izpita: pozitiven zaključek 8. šolske stopnje; pozitivni zaključek 4. razreda gimnazije, glavne šole 1. zmogljivostne skupine ali 2. z določenim uspehom. Drugi absolventi 8. šol. stopnje imajo sprejemni izpit.

■ **Prijave:** do konca februarja (v izjemnih primerih tudi pozneje). Prijavnice so na razpolago v tajništvu Dvojezične TAK. Informirate se lahko osebno ali po telefonu.

Dobra izobrazba je najboljša investicija za vašo bodočnost!

POSOJILNICA-BANK PODJUNA
oddaja v centru Dobrle vasi od 1. aprila 1998 naprej v najem **poslovne oz. pisarniške prostore.**
Informacije po telefonu: 04236/2076

Ferienwohnung gesucht
Jahresmiete von Pensionistenehepaar gesucht; 2 Wohnräume, Dusche, Kochmöglichkeit, günstige Verbindung mit offentlichen Verkehrsmitteln, Nähe zu einem Badesee wäre ideal. Angebote an: Krajanske Noviny, 1010 Wien, Drachengasse 3/12, Telefon 01/51242 14.

VARSTVO

Od maja dalje iščemo dopoldansko varstvo za 14-mesečnega fantka v Celovcu ali okolici. Potrebno znanje slovenščine. Ponudbe prosimo po telefonu na št. 28 16 17 ali pa na uredništvo Slovenskega vestnika.

Stanovanje

Prodajava trisobno lastniško stanovanje
108 m², v Celovcu, Karawankenblickstraße 267/C/1. Tel. 0463/25572 ali 0662/853320.

Posojilnica-Bank Radiše in SPD Radiše
vabita na odprtje

bančnega avtomata

v nedeljo, 22. 2., ob 16. uri v kulturnem domu

PRAZNUJEJO

Valentin Dovjak s Kota v Selah – 75. rojstni dan in god; **Franciska Bajec** iz Podjune – rojstni dan; **Margareta Hobel** iz Spodnjih Vinar – rojstni dan; **Katarina Schaflechner** iz Šentvida – 80. rojstni dan; **Pavla del Fabro** iz Sveč – rojstni dan; **Hanzi Serajnik** z Reke – osebni praznik; **Marica Gabriel** iz Leš – 60. rojstni dan; **Katri Hribernik** iz Sel – rojstni dan; **Albina Mošarnik** z Obirskega – 77. rojstni dan; **Franc Gasser** iz Bilčovsa – 71. rojstni dan; **Jakob Ogris** iz Podna – rojstni dan; **Nadika Lampichler** z Radiš – 40. rojstni dan; **Folti Miklau** iz Železne Kaple – rojstni dan in god; **Julka Katz** z Doba – rojstni dan; **Marija Štefan** iz Pliberka – rojstni dan; **Grega Krištof** z Dvora – rojstni dan; **Pepca Vavti** iz Šmihela – rojstni dan; **Franciska Bajec** iz Podjune – rojstni dan; **Timotej Malle** iz Lepene – rojstni dan in god; **Tomi Oraže** iz Sel – 40. rojstni dan; **Mirko Roblek** s Kota v Selah – osebni praznik; **Cili Roblek** iz Podljubelja – 16. rojstni dan; **Joško Nachbar** iz Pliberka – rojstni dan

Slovenski vestnik čestita!

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 19. 2.
18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PETEK, 20. 2.
18.10 Kulturna obzorja

SOBOTA, 21. 2.
6.08 Od pesmi do pesmi – od srca do srca

NEDELJA, 22. 2.
6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! (rektor J. Kopeinig)
18.00 Za vesel konec tedna

PONEDELJEK, 23. 2.
18.10 »Kratek stik«

TOREK, 24. 2.
18.10 Otroška oddaja

SREDA, 25. 2.
18.10 Glasbena mavrica
21.04 Srednjeevropski obzornik

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 22. 2.
13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 23. 2.
3.25 ORF 2 (Ponovitev)
16.20 TV SLO1 (Ponovitev)

- Kako v koroški deželni zbor? Male stranke zahtevajo znižanje potrebnega deleža glasov
- Namestitev dvojezičnih krajevnih imen na tablice hišnih številk – akcija za poglabljanje zgodovinske kulturne zavesti
- Kultura in mitologija: od nekdaj maske spremljajo človeški rod
- Pust 1998

SLOVENSKI VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TE ŠTEVILKE ..... Jože Rovšek
ODGOVORNI UREDNIKI
Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo
Sonja Wakounig (-34)... politika, manjšinska družba
Tajništvo ..... Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK
Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK
Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

Pismo bralke

»Kočna« odprta za dvojezičnost

Spoštovani!

Zelo začudena sem bila, ko sem v Slovenskem vestniku (12. 2. 1998, str. 3) prebrala »pismo bralke« dr. Tatjane Feinig, v katerem polemizira z (teden dni prej objavljeno) izjavo dr. Janka Malleja o »eno in dvojezični skupni kulturni akciji v Svečah«. Kot soustvarjalka te akcije sem dolžna pojasniti nekaj stvari. Predvsem mislim, da si je dr. Feinigova polemiko izmislila, kajti v govoru dr. Janka. Malleja ni nikjer omenjeno (z imeni) kdo je zaslužen za to akcijo in kdo naj bi bil proti dvojezičnosti. Nasprotno, akcijo je pohvalil. Na prvem mestu gledališkega lista predstave pa je ime SPD Kočna. Tudi jaz se dobro spominjam mojih prvih korakov na odru v Svečah v režiji Francija Končana. Tam smo sodelovali otroci slovenskih družin, ki nismo dobro obvladali materinščine (bili smo »dvojezični«). V tej predstavi (in o tem govori dr. Malle) pa gre za poskus sodelovanja otrok slovenskih in popolnoma nemških korenin. In to je napredek. In dr. Malle je s tem hotel povedati, da je SPD Kočna odprto za »dvojezično kulturo«, kar naj bi si tudi ostala društva vzela v zakup in razmislek.

Magdalena Kropiunig,
študentka AGRFT - Ljubljana

K & K CENTER V ŠENTJANŽU

Četrtek, 26. 2. 18.30

Razstava:

»Am Anfang war der Kolaric«

Avstrijski plakati proti rasizmu in sovraštvu do tujcev

Četrtek, 26. 2. 19.00

Predavanje:

»Kulturverlust und Asimilation«

Mag. Michael Petrovich
(Kulturno društvo »Člen 7« na Štajerskem)

ZVEZA BANK

Spremembe v vodstvu, pa tudi pri ponudbi za stranke

Pri Zvezi Bank v Celovcu so zadnje mesece in tedne določene stvari zakoličili na novo. Tako je med drugim bilo okrepljeno poslovodstvo, na vidiku so nove bančne ponudbe, obstoječe personalne kapacitete naj bi se bolje izrabile, s tem pa naj bi se okrepila gospodarska baza zveze.

Okrepitev poslovodstva in razširitev ponudbe je, tako predsednik Zveze Bank Willi Moschitz, narekoval tržni razvoj. Bančništvo sodi med tiste panoge, ki zelo hitro in izredno občutljivo reagirajo na spremembe v gospodarstvu oz. na trgu sploh. Bankam, ki se ne bojo znale hitro ter pametno prilagajati novim razmeram in ki ne bojo tudi same aktivno posegale v ta razvoj, se v prihodnje v skupnem evropskem tržišču ne bo pisalo dobro.

Nov poslovodja

Pred nedavnim je Upravni odbor Zveze Bank potrdil dr. Jörga Crailsheima za novega tretjega poslovodjo zavoda. Rojeni Dunajčan se je potegoval za to mesto na podlagi razpisa, ki ga je po naročilu Zveze Bank opravilo podjetje za personalne usluge Hill, in bil izbran izmed 28 tekmeci. Med kandidati so bili tudi koroški Slovenci, vendar ne iz vrst Zveze Bank. V prid Crailsheimu so govorile njegove večletne bančne izkušnje predvsem na sektorju novih ponudb kot so to zavarovanje, različne oblike varčevanja in podobno. Crailsheim se je pogodbeno obvezal, ta točka je bila tudi del razpisa, da se bo v teku enega leta naučil slovenščine.

Novi izzivi

Naloga nove poslovodske trojke Habernik, Pörtsch, Crailsheim je in bo strniti vse pozitivne impulze v podjetju in razširiti njegove poslovne ponudbe.

Moschitz upravičeno opozarja na dejstvo, da so sodelavci Zveze Bank strokovno najbolje izobraženi, da so motivirani in prav zaradi znanja več jezikov tako rekoč predestinirani za poslovanje s sosednjimi deželami in državami. Velja pa tudi dejstvo, da se je zvezina centrala doslej dosti manj kot nekatere posojilnice vključevala v boj za tržišče, kar pa ji seveda v prihodnosti ne bo prihranjeno. Zato bo treba sodelavce dodatno šolati, izkoristiti skrite rezerve in kapacitete ter celo spremeniti reklamno filozofijo zavoda.

Močne sinenergetske efekte si Zveza Bank pričakuje od stikov in sodelovanja z bankami v Sloveniji, saj bi to bilo v obojestransko korist.

Ne glede na to pa bojo samoiniciativa, podjetnost in odgovorno poslovanje ostali temelji poslovnega uspeha Zveze Bank, je prepričan predsednik Willi Moschitz. ■

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Piše dr. Štefka Vavti

Se bližamo družbi brez otrok?

Znanstveniki napovedujejo, da bodo v prihodnosti tri od deset žensk ostale brez otrok. Ta razvoj ima več vzrokov, med drugimi avstrijske ženske niso več pripravljene rojevati otrok zaradi vedno bolj nestabilnih odnosov med spoloma, zaradi gospodarskih kriz in s temi tesno povezane (predvsem ženske) brezposelnosti. Nenazadnje pa je tako imenovani »baby-bojkot« tudi posledica emancipacije ženske in situacije na delovnem trgu, kjer se v veliki meri more uveljaviti le tista ženska, ki je fleksibilna in brez otrok. Vse dobro vemo, da so slej ko prej na delovnem mestu najbolj zapostavljene tiste ženske, ki so se odločile za materinstvo. Le-te so tudi najbolj ogrožene od brezposelnosti, tudi če te na prvi pogled ni videti. Prizadetę so ženske-gospodinje, ki bi se sicer rade zaposlile, doma pa ostanejo zgolj zato, ker z otroki ne najdejo primerne zaposlitve. Kakor dolgo mož dobro zasluži in je partnerstvo v redu sicer ta skrita brezposelnost ni finančen problem, vendar pa naj bi imele vse ženske pravico, da se uveljavijo tudi v poklicnem življenju in ne samo v družini.

Ženske imajo dandanes sicer boljše možnosti v izobrževalnem sistemu, vendar pa se le-te še ne odražajo tudi na področju zaposlitve. To pa ima za posledico, da so ženske s svojo situacijo nezadovoljne. Posebno to velja še za tiste, ki so tako rekoč »obsojene«, da kljub dobri izobrazbi ostanejo le doma pri otrokih.

Spreminjanje vrednot (na primer uveljavljanje ženske v poklicu in s tem tesno povezane odločitve proti materinstvu) pa ni le problem razvoja prebivalsta v Avstriji. Primerjave z drugimi industrijskimi deželami kažejo, da vsepovsod upada število rojstev. Od leta 1955 od leta 1995 se je v povprečju na vsako žensko znižalo število rojstev z 2,8 na 1,7 otroka. V tej zvezi se nekateri politiki in znanstveniki že danes bojijo fenomena ostarelosti naše družbe.

Medtem ko nekateri politiki vidijo rešitev problema v davčnih ukrepih v prid družinam, pa so predvsem merodajni znanstveniki prepričani, da je v tej zvezi treba upoštevati tudi druge družbene razvoje. Omenila sem že nestabilnost partnerskih odnosov med moškim in žensko, ki se zrcali v naraščanju števila ločitev in tudi v uveljavitvi tako imenovanih zunajzakonskih partnerskih oblik med spoloma. Poleg tega pa bo treba upoštevati še pojav individualizacije in modernega potrošniškega zadržanja. Vse tiste, ki imajo otroke, dobro vedo, da se je treba ob njih marsičemu odpovedati, da nam le-ti ne delajo samo veselja, temveč tudi skrbi, da nam vzamejo prostost in fleksibilnost, ki bi jih potrebovale na delovnem trgu. Več o tem bom pisala v naslednji kolumni, kjer bom skušala nakazati tudi mogoče poti in rešitve.

MANAGER FINANCE

Ljubljana; internationaler Markenartikelkonzern
Verantwortung für Accounting, Controlling & Finance

Das Unternehmen: Internationaler Markenartikelkonzern, marktführendes Tochterunternehmen mit eigener Produktions- und Vertriebsgesellschaft; erstklassige Unternehmensperformance; expansiv. Dienstort Laibach.

Die Aufgabe: Direkt unter dem Vorstand verantwortlich für die Unternehmensbereiche Controlling, Buchhaltung, Bilanzierung, Reporting sowie das Finanzwesen. Mit Jahresfrist nach Einarbeitung Gesamtverantwortung des Bereiches Management Services (rund 70 Mitarbeiter); zusätzlich Verantwortungsübernahme der Bereiche EDV, Personal, Recht.

Die Anforderung: Wirtschaftsakademiker; mehrjährige Managementerfahrung (Accounting oder Controlling), ausgeprägte Leistungs- und Karriereorientierung, Praxis im Produktionscontrolling, Konzernerfahrung; Sprachen: Slowenisch, Englisch, Deutsch.

Das Angebot: Eindeutige Karriereoption. Mitglied des Managementteams mit Gesamtverantwortung für alle Services-Bereiche. Interessantes Gehaltsangebot.

Bitte senden Sie Ihre schriftlichen Unterlagen an: MANAGEMENT SELECT Personalberatung, 1190 Wien, Heiligenstädter Straße 51, Fax: (+431) 3688777, e-mail: vienna@amrop.com

Referenznummer 8529
Im Sinne des GBG wenden wir uns mit dieser Ausschreibung an Damen und Herren.

MANAGEMENT SELECT
HAGER, WILHELM & PARTNER

BRATISLAVA • BUCURESTI • BUDAPEST • INNSBRUCK • MOSCOW • PRAHA • SALZBURG • SOFIA • WARSZAWA • WIEN

Srečanje treh dežel – štiri prva mesta za ŠD Šentjanž

Preteklo soboto je SK Devin organiziral srečanje obmejnih smučarjev in smučark v zimskošportnem centru v Biancavallu v Italiji, ki se ga je udeležilo nad 300 tekmovalcev v različnih starostnih skupinah iz Slovenije, Italije in Avstrije. Vremenske in tudi snežne razmere so bile odlične, proge pa izvrstno pripravljene. Tega tradicionalnega srečanja se je udeležilo tudi Športno društvo iz Šentjanža, ki je s svojimi tekmovalci/tekmovalkami doseglo nekaj lepih uspehov.

Rezultati:

Dečki II: 2. Marcel Quantschnig, 4. Patrick Quantschnig

Dekleta II: 3. Vanessa Gasser

Šolarji II: 1. Markus Maierhofer, 2. Christian Köfer

Mladina I: 1. Stefan Matschitsch. 3. Patrick Dovjak

Andrea Kruschitz Foto: SV

Mladinke I: 1. Andrea Kruschitz in najboljša dneva pri ženskah

Ženske (splošna): 1. Tatjana Zablatnik

Moški (splošna): 5. Tomi Partl

Starostna skupina I: 2. Manfred Maierhofer, 3. Blaž Gasser

Veterani: 1. Hanzi Pscheider, 2. Gusti Zablatnik, 6. Jozi Köfer

Superveterani: 3. Otto Sablatnik

Koroško prvenstvo

Šentjanščan Michael Sablatnik je v dobri formi in je pretekli teden v superveleslalomu osvojil 6. mesto, v veleslalomu je bil 12., v slalolmu pa je žal izpadel.

M. Š.

SKAKANJE

Martin Kuglitsch drugi!

Športno društvo Zahomc je pretekli konec tedna izvedlo kljub spomladanskim temperaturam skakanje, ki je štelo za Bank-Austria pokal. Tekmovanja se je udeležilo nad 100 športnikov iz Slovenije, Italije in Avstrije. Razveseljiv pa je dosežek koroškega prvaka Martina Kuglitscha, ki je osvojil v močni konkurenci drugo mesto.

Rezultati:

Šolarji I: 1. Manuel Fettner, 2. Martin Kuglitsch (ŠD Zahomc), 11. Matija Druml (ŠD Zahomc), 26. Marko Godec, 34. Fabian Zavodnik (oba ŠD Zahomc)

Šolarji II: Florian Liegl, 5. Stefan Kaiser (ŠD Zahomc)

Mladina I: Werner Kadler, 8. Hans Millonig, 13. Stefan Kaiser, 14. Josef Walluschnig (oba ŠD Zahomc)

Mladina II: 1. Wilfried Eberharter, 3. Mathias Mamedof (SV Beljak), 15. Werner Müller (ŠD Zahomc)

Juniorji: Christian Geyer

Splošna skupina: 1. Mario Regenfelder, 2. Christian Samitz, 3. Robert Moser (vsi SV Beljak)

Nordijska kombinacija:

Šolarji I: 12. Matija Druml (ŠD Zahomc)

Šolarji II: 12. Josef Walluschnig, 20. Markus stefan (oba ŠD Zahomc)

M. Š.

Slovenska športna zveza
Slovensko planinsko društvo v Celovcu in
Slovensko prosvetno društvo »Rož« v Šentjakobu v Rožu

vabijo na
jubilejni 20. zimski pohod

»Arihova peč«

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo

v nedeljo, 1. marca 1998
s pričetkom ob 9. uri
(odhod na kočo med 9. in 12. uro)
pri Polancu na Čemernici (Hodnina) nad Šentjakobom v Rožu

Pohod: Od Polanca mimo nekdanjega partizanskega bunkerja do planinske postojanke »Koča nad Arihovo pečjo« (1.084 m) in nazaj mimo Resmanove lovske koče do Polanca.

Pogoji: Udeležba na 20. jubilejnem zimskem pohodu »Arihova peč« ni omejena. Pohodniki morajo biti zimsko in planinsko opremljeni. Držati se morajo poti, ki je označena. Pohodniki se vzpnejo na planino Bleščečo – Koča nad Arihovo pečjo (kontrolni žig) in se mimo Resmanove lovske koče (kontrolni žig) vrnejo do Polanca najkasneje do 15. ure.

Prijave in štartnina: Prijave sprejemamo na dan pohoda med 9. in 12. uro. Štartnina znaša 60 šil. (800 tolarjev) za odrasle, za otroke in mladince pa 40 šil. (550 tolarjev). Udeleženci jo plačajo ob prijavi. Pohodniki prejmejo na štartu kontrolni kartonček in jubilejno značko. Vsak pohodnik prejme diplomo za udeležbo, če po prihodu v cilj predloži kontrolni kartonček. Kdor se zimskega pohoda »Arihova peč« udeleži 5., 10. ali 20., prejme še dodatno značko. Udeležbo mora dokazati z zbranimi kartončki.

Okrepčila, zdravniška služba: Vsak udeleženec prejme toplo pijačo in malico. Za zdravniško službo je poskrbljeno. Udeležba na pohodu je na lastno odgovornost.

Dovozi in parkirni prostori: Iz Šentjakoba v Rožu vodi označena pot proti Podrožci/Rosenbach preko vasi Leše/ Lessach, Svatne/Schlatten in Hodnina/Kanin do štarta na Čemernici; za avtobuse priporočamo dovoz iz karavanškega predora po izvoznici za Šentjakob in nadalje v smeri Kot/Winkl, Hodnina/Kanin. Pot bo označena s kažipoti »Arihova peč«. Parkirišča so zagotovljena. Udeležencem iz Slovenije, ki dospejo skozi cestni predor Karavanke, ni treba imeti oz. kupiti vinjete za avtocesto!

V primeru preložitve pohoda zaradi slabega vremena dobite informacijo na tel.: 0463/318510 (iz tujine 0043 463/318510) ali na teletekstu RTV Slovenija (stran za planince).

SLOVENSKA ŠPORTNA ZVEZA

KD Pliberk – tiskovna izjava

Slovenska športna zveza z zaskrbljenostjo zasleduje razpravo o gradnji kulturnega doma v Pliberku, v katerem naj bi imel svoje mesto tudi šport.

Kot strešna športna organizacija slovenske narodne skupnosti ob tem poudarjamo, da podpiramo vse pobude, ki imajo za cilj krepitev športne dejavnosti slovenske narodne skupnosti oz. športa na Koroškem nasploh in ki prispevajo k doseganju višje športne ravni ter uveljavitvi športa na nacionalnem in mednarodnem nivoju.

Pliberk s svojim bližnjim in širšem okoljem šteje nedvomno med pomembne kraje slovenskega športnega življenja. Še posebej opozarjamo na vrhunsko športno društvo Dob, ki je – kot SAK – do danes brez lastnega igrišča oz. dvorane, nadalje na perspektiven center nogometnega naraščaja SAK, na ŠD Pliberk s svojimi sekcijami, itd.

Za vsa ta društva bo z novo športno dvorano v pliberškem kulturnem domu ustvarjena pomembna baza, za ŠK Dob je športna dvorana celo najvažnejšega pomena! Prepričani smo tudi, da bo ponudba nove športne dvorane imela splošno za posledico tudi krepitev športne dejavnosti med koroškimi Slovenci in da bodo v Pliberku oz. v Podjuni zaživele nove športne panoge.

Slovenska športna zveza poziva vse pristojne organizacije slovenske narodne skupnosti, Republiko Slovenijo, Republiko Avstrijo (Sosvet za koroške Slovence), deželo Koroško in avstrijske strešne športne organizacije, naj čimprej zagotovijo potrebna finančna sredstva za uspešno realizacijo projekta. K temu bo po svojih močeh prispevala tudi SŠZ kot strešna organizacija vseh slovenskih športnih društev na Koroškem.

Celovec, 17. februarja 1998

SMUČANJE

Užnik spet na stopničkah

Pretekli teden sta bili v Sloveniji na Kopeh v okviru koroške turneje dve FIS tekmovanji. Na sporedu sta bila dva veleslaloma z mednarodno udeležbo. Razveseljiva je naraščajoča forma Šentjanščana Danijela Užnika, ki je v prvem teku z najboljšim vmesnim časom žal tik pred ciljem izpadel .

V drugi vožnji dan navrh, proga je bila lepo postavljena, je Danijel v prvem teku osvojil drugi najboljši čas samo dve stotinki za vodečim. Tudi drugi tek mu je zelo dobro uspel in se je s tretjim mestom v končnem seštevku uvrstil na odlično tretje mesto.

Ta teden pa Danijel tekmuje v Sierri Nevadi v Španiji, kjer so na sporedu tekmovanja za evropski pokal.

M. Š.

NOGOMET – POKAL NARAŠČAJA

SAK brez možnosti

Preteklo nedeljo je bil na sporedu drugi krog pokalnega nogometnega tekmovanja v dvorani. Ekipa SAK pod 10 s trenerjem Adrianom Kertom je igrala v Vetrinju in razen enega remija proti Šentvidu I (3:3) kar dvakrat podlegla proti izredno močnim in dobro pripravljenim ekipam. Mladinci so pokazali lep in dopadljiv nogomet in res škoda, da jim ni uspelo priti v zadnji krog finalnega tekmovanja.

Ekipa SAK pod 10 Foto: SV

Zmagalo je moštvo WAC iz Wolfsberga, SAK pa je bil zadnji.

V skupini pod 12, tekmovali so v Wolfsbergu, je mlada ekipa Slovenskega atletskega kluba žal tudi izpadla.

Mladi so se hrabro borili Foto: SV

Rezultati (Vetrinj):

SAK – ATUS Borovlje	2:4
ASV II – Šentvid I	2:4
Šentvid I – WAC	1:2
ASV II – **SAK**	4:1
ATUS Borovlje – WAC	0:4
SAK – Šentvid I	3:3
WAC – ASV II	4:3
Šentvid I – ATUS Borovlje	3:0
SAK – WAC	1:8
ATUS Borovlje – ASV II	4:2

M. Š.

NOGOMET

Priprave SAK v polnem teku

Kot je znano, je SAK v prestopnem roku zapustilo kar pet igralcev: Harald Kudler (Bad Bleiberg), Marjan Sadjak (Globasnica), Saša Sienčnik (Rikarja vas), Lojze Možina (Pliberk) in Günther Hober.

Trenerju »Reinkeju« Tellianu bo tako rekoč na razpolago manjši in zato zelo mlad in neizkušen kader. Priprave na vigredno prvenstvo so v polnem teku, treningi pa so zaradi pomanjkanja snežne odeje mogoči na prostem, kar bo gotovo pozitivno učinkovalo na delavnost in sposobnost članskih igralcev. Ta teden pa se bo treningu pridružil še legionar Diar Hajdini.

»Vsi igralci so zdravi in vzdušje je zelo dobro, nekoliko skaljeno ozračje ob prestopnem roku se je pomirilo,« pravi novoizvoljeni predsednik Jurij Perč. Od 5. do 8. marca pa je na sporedu treninški kamp v Istri ob morju, kjer bodo odigrali tudi pripravljalne tekme.

Športni cilj za spomladansko kolo pa je zagotoviti obstoj v regionalni ligi. Vse tekme na domačih tleh bodo ob nedeljah popoldne. Nasprotnik v prvem kolu bo v dolomitski metropoli Rapid Lienz, v soboto, 21. marca. Moštvo pa je v preteklem tednu odigralo že nekaj pripravljalnih tekem proti koroškim klubom.

Izidi:

SAK – Globasnica 7:3
Landskron – SAK 4:2
Bad Bleiberg – SAK 0:5

M. Š.